

УДК 658:330

Д.Б.Бобирев, К.М.Буряк,

Східноукраїнський національний університет ім. В.Дала,
м. Луганськ

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ

Визначено роль інноваційної активності в підвищенні конкурентоспроможності підприємства. Запропоновано концептуальне уявлення щодо впливу інноваційної активності підприємства на його конкурентоспроможність.

Определена роль инновационной активности в повышении конкурентоспособности предприятия. Предложено концептуальное представление относительно влияния инновационной активности предприятия на его конкурентоспособность.

The of innovation activity in the increase of competitiveness of an enterprise has been defined. The concept of influence of innovation activity of an enterprise on its competitiveness has been suggested.

Ключові слова: інноваційна активність, конкурентоспроможність, умова, підприємство, вектор.

Основними конкурентними перевагами вітчизняної промисловості є відносно високий рівень освіти, розвинена мережа університетів, науково-технічні заділи у низці галузей, наявність значних запасів природних ресурсів. Проте загальний рівень інноваційної активності вітчизняних підприємств залишається невисоким. Поліпшення підприємницької і інвестиційної привабливості промисловості необхідне для забезпечення бажаних темпів зростання і диверсифікації напрямів розвитку вітчизняної економіки. При цьому потрібна свідома концентрація ресурсів на напрямках, реалізація яких веде до отримання конкурентних переваг.

Забезпечення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах може бути досягнуте лише на основі відповідним чином організованого процесу активізації інноваційної діяльності. В умовах високої конкуренції відповідність внутрішнього середовища підприємства вимогам ринку є найважливішим чинником успішної діяльності і викликає необхідність її постійної трансформації. Головною рушійною силою економічного зростання сьогодні є інноваційна активність. Тому аналіз взаємозв'язку інноваційної активності підприємства і його конкурентоспроможності є важливим і потребує уваги.

Проблематиці інноваційної активності підприємств та розвитку підприємств на основі інновацій присвячені праці багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених. Наприклад, С.М.Ілляшенко розглядає питання інноваційного розвитку вітчизняних підприємств [1], В.В.Гусев досліджує інноваційну активність підприємств як об'єкт державного регулювання їх сталого розвитку [2], В.Денисюк та Н.Сілантьєва вивчають інноваційну активність національної економіки і окремих підприємств [3; 4]. Питання підтримки та управління конкурентоспроможністю є також поширеними в науковій літературі. Серед науковців, які досліджують конкурентоспроможність підприємства, слід відзначити А.Воронкову, С.Рамазанова, О.Родіонова [5], І.Должанського,

Т.Загорну [6], Л.Піддубну [7] та інших. Дослідники приділяли увагу загальним положенням конкурентоспроможності підприємства [6; 7], моделюванню управління конкурентоспроможності підприємства [5; 7], визначали управління конкурентоспроможністю підприємства як чинник його інноваційного розвитку [8].

Незважаючи на наявність великої кількості наукових досліджень, присвячених як інноваційній активності, так і конкурентоспроможності підприємства, взаємозв'язок інноваційної активності і конкурентоспроможності підприємства не є достатнім чином розкритий, а науковці часто обмежуються загальними положеннями стосовно цього взаємозв'язку. На наш погляд, для подальших досліджень стосовно підвищення конкурентоспроможності на основі інноваційної активності необхідно насамперед визначити вплив інноваційної активності підприємства на його конкурентоспроможність.

Метою статті є визначення впливу інноваційної активності підприємства на його конкурентоспроможність.

Інноваційна активність підприємства пов'язана з постійним використанням ним результатів наукових досліджень і розробок, а також інтелектуального потенціалу з метою одержання нового або вдосконаленого продукту (процесу), поліпшення якості продукції й технології її виготовлення, розширення й відновлення номенклатури, удосконалювання соціального обслуговування, з подальшим впровадженням у практику й ефективну реалізацію як на внутрішньому, так і на світових ринках. Термін "активізація" походить від латинського "activus" – діяльний й означає інтенсифікацію діяльності; перехід до більш рішучих дій. Отже, під активізацією інноваційної діяльності підприємства можна розуміти спонукання його працівників до діяльності, пов'язаної зі створенням і впровадженням нововведень, використанням інновацій шляхом застосування певної системи принципів, методів і стимулів.

Сучасні тенденції розвитку суспільного виробництва свідчать про те, що практично всі технічні, організаційні, управлінські та інші зміни відбуваються сьогодні помітно швидше, ніж раніше. У результаті загострюється конкурентна боротьба, у якій більш успішними виявляються підприємства, що спрямовують значні сили на створення різноманітних нововведень. Масштабність цих нововведень постійно наростає, що приведе до виникнення й розширення ринку конкуруючих нововведень, кращі положення на якому займатимуть підприємства, що здійснюють активну інноваційну діяльність.

Конкурентоспроможність підприємства – це основна характеристика діяльності підприємства на ринку. Сьогодні в основі конкурентоспроможності підприємства лежить його здатність до сприйнятливості різного роду нововведень, заснованих на нових знаннях, що обумовлене наявністю відповідних стимулів і механізмів самовдосконалення технологій і продукції. Аналіз проблем підвищення конкурентоспроможності підприємств показує, що

саме активізація інноваційної діяльності підприємства є запорукою отримання ним конкурентних переваг.

Інноваційна активність підприємства впливає на його конкурентоспроможність через існування сукупності умов (технічних, технологічних, кадрових, організаційних, інформаційних, управлінських, маркетингових, логістичних, науково-дослідних). Найбільш важливі з цих умов створюють вектор конкурентоспроможності підприємства, який задає напрям формування та використання потенціалу конкурентоспроможності відповідно до комбінації найбільш значущих умов. Концептуальне уявлення щодо впливу інноваційної активності підприємства на його конкурентоспроможність наведено на рис. 1.

Виходячи з такого уявлення, інноваційну активність підприємства можна розглядати як сукупність умов, найбільш значущі з яких у конкретних варіативних станах динамічного зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства утворюють вектор його конкурентоспроможності, управлінський вплив на елементи якого є найбільш результативним у даній ситуації.

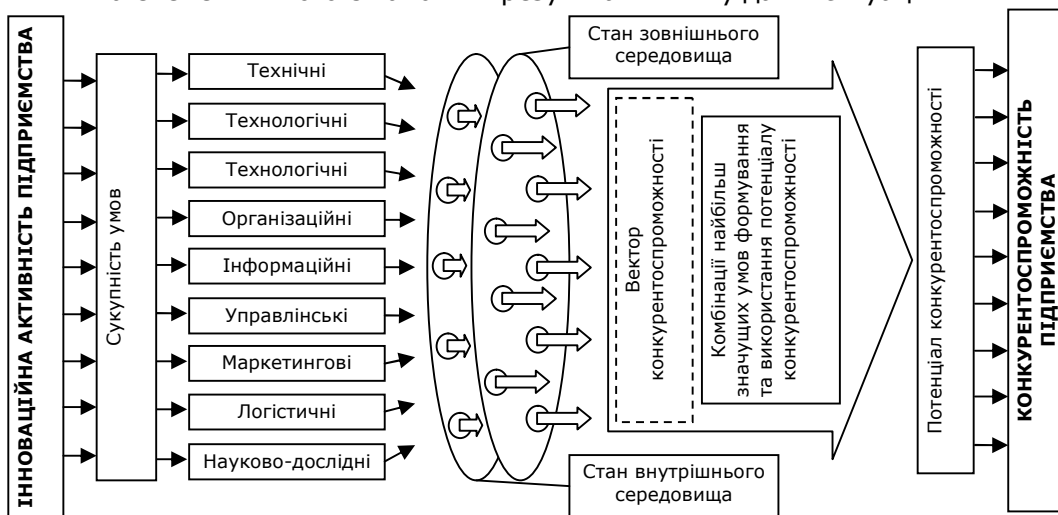

Рис. 1. Концептуальне уявлення щодо впливу інноваційної активності підприємства на його конкурентоспроможність

Багато підприємств сьогодні прийшли до усвідомлення необхідності постійного пошуку, розробки нових продуктів і технологій, а також підвищення інноваційної активності для виживання у гострій конкурентній боротьбі. Вплив інноваційної активності підприємства на його конкурентоспроможність полягає у створенні сукупності умов, найбільш значущі з яких під впливом зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства утворюють вектор його конкурентоспроможності. Вектор конкурентоспроможності підприємства задає напрям формування та використання потенціалу конкурентоспроможності, що є найбільш результативним у даній ситуації. Перспективи подальших

досліджень полягають у створенні результативного механізму формування та використання потенціалу конкурентоспроможності підприємства на основі його інноваційної активності.

Список використаних джерел:

1. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком [монографія] / С.М. Ілляшенко, О.А. Біловодська. – Суми: Університетська книга, 2010. – 281 с.
2. Гусев В.В. Інноваційна активність підприємств як об'єкт державного регулювання їх сталого розвитку / В.В. Гусев // Інвестиції: практика та досвід. -- 2008. -- № 20. -- С. 29–34.
3. Денисюк В. Інноваційна активність національної економіки: вдосконалення методології, показники промислових підприємств, державна підтримка / В. Денисюк // Економіст. — 2005. — № 8. — С. 48–49.
4. Силантьєва Н. Інноваційна активність підприємств / Н. Силантьєва, Л. Маринченко // Харчова і переробна промисловість. — 2007. — № 7. — С. 4–6.
5. Воронкова А.Е. Моделювання управління конкурентоспроможності підприємства: еколого-організаційний аспект: [монографія] / А.Е. Воронкова, С.К. Рамазанов, О.В. Родіонов. — Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2005. — 368 с.
6. Должанський І.З. Конкурентоспроможність підприємства: [навч. посіб.] / І.З. Должанський, Т.О. Загорна. — К.: ЦНЛ, 2006. — 384 с.
7. Піддубна Л.І. Конкурентоспроможність економічних систем: теорія, механізм, регулювання та управління: [монографія] / Л.І. Піддубна. — Х.: ВД "ІНЖЕК", 2007. — 368 с.
8. Дикань В.Л. Стратегічне управління конкурентоспроможністю як чинник інноваційного розвитку підприємства / В.Л. Дикань // Маркетинг: теорія і практика. Зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Вип. 16. — Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2010. — С. 55–58.

УДК 330.368:332.146

А.А.Вдовічен, к.е.н.,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

**ДИСПРОПОРЦІЙНІСТЬ ПРИРОДИ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ
В РАМКАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗОВАНОЇ ЕКОНОМІКИ**

У даній статті визначається диспропорційність природи прямих іноземних інвестицій в рамках інтеграційних процесів глобалізованої економіки. Для досягнення мети даної статті поставлене наступне завдання: осмислити вплив глобалізації та економічної інтеграції на пряме іноземне інвестування, і навпаки.

В данной статье определяется диспропорции природы прямых иностранных инвестиций в рамках интеграционных процессов глобализированной экономики. Для достижения цели данной статьи поставлена следующая задача: осмыслить влияние глобализации и экономической интеграции на прямое иностранное инвестирование, и наоборот.

In this article, is determined by the disparity of direct foreign investments in the framework of integration processes of a globalized economy. To achieve the goal of this article set the following task: to comprehend the impact of globalization and economic integration on foreign direct investment, and Vice versa.

Ключові слова: диспропорційність, прямі іноземні інвестиції, інтеграція, інтернаціоналізація, глобалізація.

Світова практика свідчить, що ефективне використання потенціалу прямих іноземних інвестицій є дієвим засобом економічного розвитку на основі інтенсифікації, модернізації виробництва, впровадження інновацій, підвищення ефективності використання ресурсів та застосування сучасного менеджменту.

Проблеми залучення та регулювання прямих іноземних інвестицій загалом, а також у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів у своїх працях